NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI, [2026-8]
ISSN:2181-1458
ISSN:2181-0427

10.00.00-FILOLOGIYA
journal.namdu.uz
PHILOLOGICAL

QADIMGI TURKIY YOZMA YODGORLIKLAR TARJIMASIDA EKVIVALENTLIK VA INTERPRETATIV REKONSTRUKSIYA MUAMMOSI

Parpibayev Botirali Raximjon o‘g‘li
Namangan davlat universiteti dotsenti
Filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail: botiraliparpiboyev4@gmail.com
ORCID: 0009-0006-8521-4009

Annotatsiya: *Mazkur maqolada qadimgi turkiy yozma yodgorliklarni zamonaviy tillarga tarjima qilishda ekvivalentlik va interpretativ rekonstruksiya muammolari tadqiq etilgan. “Qutadg‘u bilig” va “Devonu lug‘at-it turk” asarlaridagi tarixiy-semantik hamda lingvomadaniy xususiyatga ega birliklarni tarjimada qayta ifodalash masalalari tahlil qilingan. Tarixiy matn bilan zamonaviy o‘quvchi o‘rtasidagi temporal-semantik distansiya tarjimada mazmunning barcha qatlamlarini to‘liq saqlash imkoniyatini cheklashi asoslangan. “Qut”, “törü”, “el”, “alp” kabi birliklar misolida lug‘aviy muqobil tarixiy birlikning semantik va madaniy mazmunini har doim ham to‘liq qamrab olmasligi ko‘rsatilgan. Tadqiqotda ekvivalentlikning formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlari o‘zaro bog‘liq holda ko‘rib chiqilgan. Tahlil natijasida qadimgi turkiy matn tarjimasida ushbu qatlamlarni muvozanatli qayta tiklashga asoslangan kompleks interpretativ ekvivalentlik tamoyilining metodologik ahamiyati yoritilgan. Tarjimon faoliyati tarixiy shakl, konseptual mazmun, kommunikativ vazifa va madaniy kodni zamonaviy idrok maydonida qayta tiklashga qaratilgan interpretativ-rekonstruktiv jarayon sifatida tavsiflangan.*

Kalit so‘zlar: *qadimgi turkiy yozma yodgorliklar, tarjima, ekvivalentlik, interpretativ rekonstruksiya, temporal-semantik distansiya, pragmatik ekvivalentlik, lingvomadaniy ekvivalentlik, kompleks interpretativ ekvivalentlik.*

ПРОБЛЕМА ЭКВИВАЛЕНТНОСТИ И ИНТЕРПРЕТАТИВНОЙ РЕКОНСТРУКЦИИ В ПЕРЕВОДЕ ДРЕВНЕТЮРКСКИХ ПИСЬМЕННЫХ ПАМЯТНИКОВ

Аннотация: *В статье исследуются проблемы эквивалентности и интерпретативной реконструкции при переводе древнетюркских письменных памятников на современные языки. Анализируются вопросы передачи в переводе единиц с историко-семантическими и лингвокультурными особенностями, представленных в произведениях «Кутадгу билиг» и «Дивану лугат ат-турк». Обосновывается положение о том, что темпорально-семантическая дистанция между историческим текстом и современным читателем ограничивает возможность полного сохранения всех содержательных слоёв оригинала в переводе. На примере таких единиц, как «qut», «törü», «el», «alp», показано, что лексический эквивалент не всегда способен в полной мере передать их историко-семантическое и культурное содержание. Формальный, семантический, прагматический и лингвокультурный уровни эквивалентности рассматриваются во взаимосвязи. В результате анализа раскрывается методологическое значение принципа комплексной интерпретативной эквивалентности, основанного на сбалансированной реконструкции данных уровней при переводе древнетюркских текстов. Деятельность переводчика характеризуется как интерпретативно-реконструктивный процесс, направленный на воссоздание исторической формы, концептуального содержания, коммуникативной функции и культурного кода в пространстве современного восприятия.*

Ключевые слова: *древнетюркские письменные памятники, перевод, эквивалентность, интерпретативная реконструкция, темпорально-семантическая дистанция, прагматическая эквивалентность, лингвокультурная эквивалентность, комплексная интерпретативная эквивалентность.*

THE PROBLEM OF EQUIVALENCE AND INTERPRETATIVE RECONSTRUCTION IN THE TRANSLATION OF OLD TURKIC WRITTEN MONUMENTS

Abstract: *This article examines the problems of equivalence and interpretative reconstruction in the translation of Old Turkic written monuments into modern languages. It analyzes the representation in translation of units characterized by historical-semantic and linguocultural features in Kutadgu Bilig and Dīwān Lughāt al-Turk. The study argues that the temporal-semantic distance between a historical text and the modern reader limits the possibility of fully preserving all layers of meaning in translation. Using such units*

as qut, törü, el, and alp as examples, it demonstrates that a lexical equivalent does not always fully convey their historical-semantic and cultural content. Formal, semantic, pragmatic, and linguocultural levels of equivalence are considered in their interrelation. The analysis reveals the methodological significance of the principle of complex interpretative equivalence, which is based on the balanced reconstruction of these levels in translating Old Turkic texts. The translator's activity is characterized as an interpretative-reconstructive process aimed at reconstructing historical form, conceptual content, communicative function, and cultural code within the framework of modern perception.

Keywords: *Old Turkic written monuments, translation, equivalence, interpretative reconstruction, temporal-semantic distance, pragmatic equivalence, linguocultural equivalence, complex interpretative equivalence.*

Kirish

Tarjimashunoslikda tarixiy matnlar tarjimasi murakkab ilmiy muammolardan biri hisoblanadi. Bunday matnlarni tarjima qilishda leksik va grammatik birliklarning muqobilini topish bilan birga, muayyan davrga xos tarixiy tafakkur, madaniy muhit, kommunikativ vaziyat va semantik mazmunni qayta tiklash zarurati yuzaga keladi. Shu jihatdan tarixiy matn tarjimasi oddiy lingvistik transfer emas, balki koʻp qatlamli interpretativ-rekonstruktiv jarayon sifatida namoyon boʻladi.

"Qutadgʻu bilig" va "Devonu lugʻat-it turk" kabi qadimgi turkiy yozma yodgorliklarda qoʻllangan "qut", "törü", "el", "alp", "bilig" singari birliklar oddiy lugʻaviy ma'no bilan chegaralanmay, tarixiy, siyosiy, falsafiy va lingvomadaniy mazmunni ham ifodalaydi. Tarixiy matn bilan zamonaviy oʻquvchi oʻrtasidagi temporal-semantik distansiya esa ushbu mazmun qatlamlarini tarjimada toʻliq qayta tiklashni murakkablashtiradi. Natijada qadimgi turkiy matnlar tarjimasida ekvivalentlik masalasi formal muqobillikdan tashqari semantik, pragmatik va lingvomadaniy omillarni ham hisobga olishni talab etadi.

Tarjima nazariyasida R. Yakobson, E. Nida, P. Newmark, V. Komissarov singari olimlarning ekvivalentlik va interpretatsiyaga oid qarashlari tarixiy matn tarjimasini oʻrganish uchun muhim nazariy asos yaratgan. Biroq qadimgi turkiy yozma yodgorliklarning arxaik semantikasi, tarixiy-madaniy kodi va kommunikativ muhiti ularning tarjimasida ekvivalentlikni koʻp qatlamli hodisa sifatida tadqiq etishni taqozo etadi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy ekvivalentlik oʻrtasidagi munosabatni aniqlash hamda interpretativ rekonstruksiyaning metodologik ahamiyatini ochib berishdan iborat. Tadqiqotda qadimgi turkiy matnlar tarjimasida mutlaq ekvivalentlikdan koʻra, tarixiy matnning turli mazmuniy qatlamlarini muvozanatli qayta tiklashga asoslangan kompleks interpretativ ekvivalentlik tamoyili samarali metodologik yondashuv sifatida qaraladi.

Adabiyotlar tahlili

Tarjimashunoslikda ekvivalentlik va interpretatsiya masalalari turli nazariy yondashuvlar asosida tadqiq etilgan. E. Nida formal va dinamik ekvivalentlikni farqlab, tarjimada shakliy muvofiqlik hamda kommunikativ ta'sir masalasiga e'tibor qaratadi [1, 159–167]. R. Yakobson tarjimani bir tildagi verbal belgilarni boshqa til vositalari orqali interpretatsiya qilish jarayoni sifatida izohlaydi [2, 232–239]. P. Newmark esa semantik va kommunikativ tarjima tamoyillarini ajratib, asliyat mazmunini saqlash bilan qabul qiluvchi uchun tushunarlilik oʻrtasidagi munosabatni yoritadi [3, 45–48]. V.N. Komissarov ekvivalentlikni asliyat va tarjima oʻrtasidagi mazmuniy umumiylikning turli darajalarda namoyon boʻlishi bilan bogʻlaydi [4, 48–53].

Tarixiy matnlarni talqin qilishda H.-G. Gadamerning tarixiy masofa haqidagi qarashlari muhim boʻlib, matnni tushunish uning yaratilgan davri bilan zamonaviy talqin muhiti oʻrtasidagi farqni hisobga olishni talab etadi [7, 305–390]. Qadimgi turkiy yozma yodgorliklarni tarixiy-filologik oʻrganishda R.R. Arat va T. Tekin tadqiqotlari muhim oʻrin tutadi [8, VII; 9, 17–22]. G. Clauson qadimgi turkiy birliklarning tarixiy semantikasini yoritib, xususan, "qut" leksemasining "fortune", "divine favour", "majesty" kabi ma'nolarini qayd etadi [5, 594–595]. Q. Sodiqov esa turkiy yozma yodgorliklar tilini tarixiy taraqqiyot va yozma adabiy til bilan bogʻliq holda tadqiq etadi [10, 41–47].

Mazkur tadqiqotlarda ekvivalentlik, interpretatsiya va qadimgi turkiy birliklarning tarixiy-semantik xususiyatlari turli jihatlardan yoritilgan. Ushbu nazariy qarashlarga tayangan holda, mazkur maqolada qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasidagi formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy ekvivalentlik oʻzaro bogʻliq tizim sifatida koʻrib chiqilib, ularni birlashtiruvchi kompleks interpretativ ekvivalentlik tamoyili asosida tahlil qilinadi.

Tadqiqot metodologiya

Tadqiqot materiali sifatida "Devonu lugʻat-it turk" va "Qutadgʻu bilig" asarlaridagi tarixiy-semantik hamda lingvomadaniy xususiyatga ega birliklar, shuningdek, ularning zamonaviy tillardagi tarjima talqinlari asos qilib olindi. Xususan, "qut", "törü", "el", "alp" kabi birliklarning asliyatdagi mazmuni va tarjimada qayta ifodalanish xususiyatlari ekvivalentlik muammosi nuqtai nazaridan koʻrib chiqildi.

Tadqiqotda tarixiy-filologik, qiyosiy, semantik, lingvopragmatik va lingvomadaniy tahlil usullaridan kompleks foydalanildi. Tarixiy-filologik yondashuv birliklarning qadimgi turkiy til tizimidagi shakli va tarixiy ma’nosini aniqlashga, semantik tahlil ularning mazmun qatlamlarini ochishga, qiyosiy tahlil esa asliyat va tarjima oʻrtasidagi muvofiqliklarni belgilashga xizmat qildi. Lingvopragmatik va lingvomadaniy tahlil orqali birliklarning kommunikativ vazifasi hamda tarixiy-madaniy mazmunining tarjimada saqlanish darajasi kuzatildi.

Tahlil jarayonida ekvivalentlik formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlar asosida oʻrganildi. Ushbu qatlamlarning oʻzaro munosabati qadimgi turkiy matnni zamonaviy tilga koʻchirishda tarixiy shakl, konseptual mazmun, kommunikativ ta’sir va madaniy kodning qay darajada qayta tiklanishini aniqlash mezoni sifatida qoʻllanildi. Shu asosda tarjimada alohida ekvivalentlik turini ustuvorlashtirishdan koʻra, ularni oʻzaro bogʻliq holda talqin qilishga asoslangan kompleks interpretativ yondashuv qoʻllandi.

Natijalar va ularning tahlili

Tahlil natijalari qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida ekvivalentlik bir qatlamli hodisa emasligini koʻrsatdi. Tarixiy birlikning shakliy muqobilini saqlash uning semantik, pragmatik va lingvomadaniy mazmunini toʻliq qayta ifodalash uchun yetarli emas. Shu bois tadqiqotda ekvivalentlik formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlarning oʻzaro aloqasi asosida namoyon boʻlishi aniqlandi.

Formal ekvivalentlik tarixiy birlikning shakliy xususiyatlarini imkon qadar saqlashga xizmat qilsa, semantik ekvivalentlik uning mazmuniy va konseptual qatlamlarini qayta tiklashni talab qiladi. Bu holat, ayniqsa, “qut” birligi misolida yaqqol koʻrinadi. Mazkur leksemaning semantik maydoni “baxt” yoki “saodat” ma’nolari bilan cheklanmay, ilohiy inoyat, hukmdorlik mavqei va siyosiy hokimiyat bilan bogʻliq tarixiy mazmunlarni ham qamrab oladi. Shu sababli uni bitta zamonaviy leksik muqobil orqali ifodalash asliyatdagi semantik koʻlamning torayishiga olib kelishi mumkin.

Lingvomadaniy ekvivalentlikda esa tarixiy birlik ortida turgan madaniy kodni saqlash muhimligi kuzatildi. Jumladan, “törü” birlik sifatida faqat “qonun” tushunchasini emas, balki urf-odat, ijtimoiy tartib va davlat boshqaruviga daxldor tarixiy-madaniy mazmunni ham ifodalaydi. “Alp”, “beg”, “er”, “el” kabi birliklarda ham lugʻaviy ma’no bilan tarixiy-madaniy mazmun oʻrtasidagi uzviy bogʻliqlik mavjud. Shuning uchun ularning tarjimasida faqat lugʻaviy muqobilga tayanish mazmunning ayrim qatlamlari yoʻqolishiga sabab boʻlishi mumkin.

Pragmatik ekvivalentlik nuqtai nazaridan “Qutadgʻu bilig”dagi pand-nasihat, murojaat va didaktik fikrlar hamda “Devonu lugʻat-it turk”dagi maqol va hikmatli birliklarning kommunikativ vazifasini saqlash muhim hisoblanadi. Bunda tarjimada birlikning lugʻaviy mazmuni bilan bir qatorda uning muayyan kommunikativ vaziyatdagi ta’siri ham hisobga olinadi.

Olingan natijalar asosida qadimgi turkiy matnlar tarjimasida kompleks interpretativ ekvivalentlik tamoyili asoslandi. Mazkur modelda formal ekvivalentlik tarixiy shaklni, semantik ekvivalentlik konseptual mazmunni, pragmatik ekvivalentlik kommunikativ ta’sirni, lingvomadaniy ekvivalentlik esa madaniy kod va tarixiy xotirani qayta tiklashga xizmat qiladi. Ushbu qatlamlar alohida emas, balki oʻzaro bogʻliq holda amal qilgandagina tarixiy matn mazmunini tarjimada nisbatan yaxlit rekonstruksiya qilish imkoniyati yuzaga keladi.

Shunday qilib, qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida mutlaq ekvivalentlikdan koʻra, matnning tarixiy-semantik, pragmatik va lingvomadaniy xususiyatlarini muvozanatli qayta tiklash ustuvor ahamiyat kasb etishi aniqlandi. Bu esa tarjimon faoliyatini tayyor lugʻaviy muqobillarni tanlash bilangina cheklamay, tarixiy matnning koʻp qatlamli mazmunini interpretatsiya va rekonstruksiya qilish jarayoni sifatida baholash zarurligini koʻrsatadi.

Olingan natijalar qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida ekvivalentlikni faqat shakliy yoki lugʻaviy muvofiqlik asosida belgilash yetarli emasligini koʻrsatadi. E. Nidaning formal va dinamik ekvivalentlik haqidagi qarashlarida tarjimada asliyat shaklini saqlash hamda qabul qiluvchi auditoriyaga koʻrsatiladigan kommunikativ ta’sir oʻrtasidagi farq alohida ajratiladi [1, 159–167]. Mazkur yondashuv tarixiy matnlar tarjimasida muhim boʻlsa-da, qadimgi turkiy yozma yodgorliklarda tarixiy-semantik va madaniy qatlamlarning mavjudligi ekvivalentlik masalasini yanada kengroq doirada koʻrib chiqishni talab qiladi.

R. Yakobson tarjimani bir til belgilarini boshqa til vositalari orqali interpretatsiya qilish jarayoni sifatida talqin qiladi [2, 232–239]. Ushbu qarash qadimgi turkiy matnlar tarjimasida tarjimonning interpretativ faoliyatini tushuntirish uchun muhimdir. Chunki “qut”, “törü”, “el”, “alp” singari birliklarni tarjima qilishda ularning zamonaviy lugʻaviy muqobilini aniqlashning oʻzi yetarli boʻlmay, birlikning tarixiy matndagi semantik va madaniy vazifasini ham qayta tiklash zarurati yuzaga keladi. Shu nuqtai nazardan tarjima asliyatdagi belgini boshqa til belgisi bilan almashtirishdan koʻra kengroq interpretativ jarayon sifatida namoyon boʻladi.

P. Newmark tomonidan ilgari surilgan semantik va kommunikativ tarjima tamoyillari ham tarixiy matn tarjimasida mazmun va kommunikativ ta’sir oʻrtasidagi muvozanat masalasini yoritishga imkon beradi [3, 45–48]. Qadimgi turkiy matnlarda esa ushbu muvozanat tarixiy mazmunni saqlash zarurati bilan yanada murakkablashadi. Tarjimon bir tomondan birlikning tarixiy semantikasini imkon qadar saqlashi, ikkinchi tomondan esa uning mazmunini zamonaviy oʻquvchi uchun anglashiladigan shaklda taqdim etishi lozim.

V.N. Komissarov ekvivalentlikni tarjimaning turli darajalarida namoyon boʻladigan hodisa sifatida izohlaydi va asliyat bilan tarjima oʻrtasidagi mazmuniy umumiylikka alohida e’tibor qaratadi [4, 48–53]. Qadimgi turkiy matnlar tahlili bu yondashuvni tarixiy va lingvomadaniy omillar bilan kengaytirish zarurligini koʻrsatadi. Chunki tarixiy birlikning mazmuni faqat lugʻaviy semantika orqali emas, balki uning muayyan tarixiy-madaniy tizimdagi vazifasi orqali ham shakllanadi.

Bu jihatdan “qut” leksemasi xarakterlidir. G. Clauson mazkur birlikning semantik maydonida “fortune”, “divine favour”, “majesty” kabi ma’nolar mavjudligini koʻrsatadi [5, 594–595]. Demak, “qut”ni zamonaviy tilda faqat bitta lugʻaviy muqobil bilan ifodalash uning tarixiy-semantik koʻlamini toʻliq aks ettirmaydi. R. Dankoff va W. Mayning “Qutadgʻu bilig” tarjimasida ham ushbu birlik kontekstga bogʻliq ravishda turlicha talqin qilinadi [6, 65–68]. Bu holat tarixiy birlik uchun doimiy va mutlaq leksik ekvivalent belgilash murakkabligini koʻrsatadi.

Tarixiy matnni tushunishda vaqt masalasi ham alohida ahamiyatga ega. H.-G. Gadamer matn va uni talqin qiluvchi subyekt oʻrtasidagi tarixiy masofani tushunish jarayonining muhim omili sifatida koʻrsatadi [7, 305–390]. Qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida bu masofa temporal-semantik distansiya koʻrinishida namoyon boʻladi. Tarjimon nafaqat til birliklarining qadimgi ma’nosini aniqlaydi, balki ularning dastlabki tarixiy va madaniy muhitdagi funksiyasini zamonaviy idrok maydonida qayta tiklaydi.

Turkiy yozma yodgorliklarni nashr va tarjima qilish tajribasi ham tarixiy-filologik aniqlikning muhimligini koʻrsatadi. R.R. Arat “Qutadgʻu bilig” matni ustida ishlashda tarixiy matnning filologik xususiyatlariga alohida e’tibor qaratgan [8, VII]. T. Tekin qadimgi turkiy yozma yodgorliklarni oʻrganishda matn shakli, fonetik va grammatik xususiyatlarni tarixiy til tizimi bilan bogʻliq holda talqin qiladi [9, 17–22]. Q. Sodiqov tadqiqotlarida esa turkiy yozma yodgorliklarning til xususiyatlarini tarixiy taraqqiyot va yozma adabiy til bilan bogʻliq holda oʻrganish tamoyili kuzatiladi [10, 41–47]. Ushbu qarashlar qadimgi turkiy matn tarjimasida tarixiy-filologik rekonstruksiyaning zarurligini tasdiqlaydi.

Shu asosda tadqiqot natijalari ekvivalentlikning formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlarini bir-biridan ajratilgan holda emas, oʻzaro bogʻliq tizim sifatida koʻrib chiqish maqsadga muvofiqligini koʻrsatadi. Formal ekvivalentlik tarixiy shaklni, semantik ekvivalentlik konseptual mazmunni, pragmatik ekvivalentlik kommunikativ ta’sirni, lingvomadaniy ekvivalentlik esa tarixiy-madaniy kodni qayta tiklashga yoʻnaltiriladi. Ushbu qatlamlarning integratsiyasi kompleks interpretativ ekvivalentlik modelining asosini tashkil etadi.

Mazkur modelning asosiy xususiyati tarjimada bir ekvivalentlik turini mutlaqlashtirmaslik bilan belgilanadi. Tarixiy shaklning toʻliq saqlanishi matnning zamonaviy oʻquvchi uchun tushunarliligini cheklashi, haddan tashqari pragmatik moslashtirish esa tarixiy va madaniy mazmunning qisqarishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida ekvivalentlik tarixiy shakl, konseptual mazmun, kommunikativ vazifa va madaniy kod oʻrtasidagi muvozanatni ta’minlashga qaratilgan interpretativ rekonstruksiya sifatida namoyon boʻladi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida ekvivalentlikni faqat lugʻaviy yoki shakliy muvofiqlik doirasida belgilash yetarli emasligini koʻrsatdi. “Qutadgʻu bilig” va “Devonu lugʻat-it turk” singari tarixiy manbalarda til birliklari muayyan davrning semantik tizimi, kommunikativ muhiti va madaniy tafakkuri bilan uzviy bogʻlanganligi sababli ularni zamonaviy tillarda qayta ifodalash interpretativ rekonstruksiyani talab etadi.

Tahlillar asosida qadimgi turkiy matnlar tarjimasida ekvivalentlikning formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlari oʻzaro bogʻliq holda amal qilishi aniqlandi. “Qut”, “törü”, “el”, “alp” kabi birliklar misolida bitta zamonaviy lugʻaviy muqobil tarixiy birlikning barcha mazmun qatlamlarini toʻliq qamrab olmasligi kuzatildi. Shu bois tarjimada tarixiy shaklni saqlash bilan birga, konseptual mazmun, kommunikativ vazifa va madaniy kodni imkon qadar qayta tiklash zarur.

Mazkur natijalar asosida qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tarjimasida kompleks interpretativ ekvivalentlik tamoyilidan foydalanish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi. Ushbu yondashuv ekvivalentlikning alohida turini mutlaqlashtirmasdan, tarixiy matnning formal, semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlarini muvozanatli rekonstruksiya qilishga asoslanadi. Natijada qadimgi turkiy matn tarjimasi oddiy til almashtirish jarayoni sifatida emas, balki tarixiy mazmun va madaniy kodni zamonaviy idrok maydonida qayta tiklashga qaratilgan koʻp qatlamli interpretativ faoliyat sifatida namoyon boʻladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Nida E.A. Toward a Science of Translating. Leiden: E.J. Brill, 1964.
2. Sodiqov Q. Turkiy yozma yodgorliklar tili: adabiy tilning yuzaga kelishi va tiklanishi. Toshkent: Fan, 2006.
3. Jakobson R. On Linguistic Aspects of Translation // On Translation. Cambridge: Harvard University Press, 1959.
4. Newmark P. A Textbook of Translation. New York: Prentice Hall, 1988.
5. Комиссаров В.Н. Теория перевода. Москва: Высшая школа, 1990.
6. Clauson G. An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish. Oxford: Clarendon Press, 1972.

7. Yusuf Khass Hajib. Wisdom of Royal Glory (Kutadgu Bilig) / Translated by R. Dankoff in collaboration with W. May. Chicago: The University of Chicago Press, 1983.
8. Gadamer H.-G. Truth and Method. London: Continuum, 2004.
9. Arat R.R. Kutadgu Bilig I. Metin. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1947.
10. Tekin T. Orhon Yazıtları. Ankara: Türk Dil Kurumu, 2003.

References

1. Nida E.A. Toward a Science of Translating. Leiden: E.J. Brill, 1964.
2. Sodiqov Q. Turkiy yozma yodgorliklar tili: adabiy tilning yuzaga kelishi va tiklanishi. Toshkent: Fan, 2006.
3. Jakobson R. On Linguistic Aspects of Translation // On Translation. Cambridge: Harvard University Press, 1959.
4. Newmark P. A Textbook of Translation. New York: Prentice Hall, 1988.
5. Komissarov V.N. Teoriya perevoda. Moskva: Vysshaya shkola, 1990.
6. Clauson G. An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish. Oxford: Clarendon Press, 1972.
7. Yusuf Khass Hajib. Wisdom of Royal Glory (Kutadgu Bilig) / Translated by R. Dankoff in collaboration with W. May. Chicago: The University of Chicago Press, 1983.
8. Gadamer H.-G. Truth and Method. London: Continuum, 2004.
9. Arat R.R. Kutadgu Bilig I. Metin. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1947.
10. Tekin T. Orhon Yazıtları. Ankara: Türk Dil Kurumu, 2003.